

SELMECBÁNYAI HIRLAP

Egy évré 10 korona. Félévré 5 korona. Negyedévré 2 korona 50 fillér.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

— Nyitlitter díja soronként 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expediciót s hirdetőket illető reklamációk a lapkezelo

Joerges Agost özvegye és fia

céghez intézendők,

hova az összes pénzüldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁR NAP.

Háború és vallás.

A háború és a kultúra viszonyáról multietti cikkünkben szólottunk s ha már kultúráról szólnunk, nem mellőzhetjük az erkölcsöt sem, mely a kultúrának legjellemzőbb része és a vallást sem, mely az erkölcsnek legnemesebb megnyilatkozása.

A napról-napra nyilvánosságra kerülő adatokból még a felszínese újságolvasó is meggyőződhet arról az egyetemes jelenségről, mely a háborús fejleményekkel párhuzamosan bontakozott ki s amelyet méltán nevezhetünk a vallásos szellem feltámadásának. Ezen ép oly kevéssé kell csodálkozni, mint azon, hogy az egyik hatalmi csoport még ezt a szent ügyet sem tartja tiszteltetben. Mert amint egyrészt a cél itt is szentesíti az eszközt, másrészt, lélektani szempontból, mi sem természetesebb, mint az, hogy hatalmas válságok idejében a tömeglélek ugyanazt eszelelzi, amit, utolsó órájának közelédtével, az egyén: megtér Teremtőjéhez, beléhelyezi minden remény-

ségét. Amikor azonban megállapítjuk, hogy a vallást, mint erőt és eszközt, mindenütt felhasználják: a léha Franciaországban, a szemforgató Angliában, az erőszakos Oroszországban és az igazi vallásosságáról méltán híres Németországban, különbséget kell tennünk mégis ez utóbbi állam népének hagyományos vallási szükséglete és a többieknek a helyzet-sugallat „vallásos hadikészlete és készütsége“ között. A németek az Istent már a béke és jólét idején is megbecsülték: szépnek, nemesnek tartjuk tehát, ha a nagy császár minden győzelem után hálaival és sziklaszilárd bizalommal fordul Hozzá s ha a német csapatok az Eine feste Burg ist unser Gott éneklésével vonulnak be Antwerpenbe.

Érdek és érzés szerint jogosnak tartjuk és értjük, hogy a mohamedán-népek szent háborúra szövetkeztek, nem, mint hajdan, az egész kereszténység, hanem csupán az iszlám elnyomói ellen. De visszatetsző, mikor a pogromok hazájában hivatalból parancsolnak a gyötört, üldözött zsidókra, hogy imádkozzanak az orosz

fényerek sikeréért; visszatetsző, hogy Galficiában tüzzel-vassal és kancsukával tértenek az orthodox hitre és a vallásos érzést igaztással igyekeznek engesztelhetetlen gyűlölséggé és vandalizmussá fokozni.

Örömmel látjuk, hogy nálunk a vallásos életnek a háborúval kapcsolatos megnyilatkozása mindenképen és minden felekezeten méltónak bizonyult ügyünk egyetemes igazságához. Mi, magyarok, a háborút egyöntetűen abból a szempontból tekintjük, hogy mit jelent szellemi fejlődésünkre, haladásunkra, erkölcsi és vallásos tisztulásunkra, társadalmunk regenerációjára, egy magasabb és nemesebb emberi élet ideáljára nézve. Az áldozat e szent idejében arra törekszünk, hogy erőt merítsünk a vallásból az emberhez méltó élet betöltésére. A háborút, más szempontokból véve, lehet átok vagy üzlet, de az igazi, az ideális szempontból véve csak egy lehet: isteni alkalom a javulásra.

A vér, a halál, a bűn és a pusztulás káoszából egy újabb, Istenben hívó, vallásos, erkölcsös és erős nemzedék indul meg hódító útján s ez útjában elsöpri mindazo-

Egy régi könyv.

Egy ócska könyv, papírja sárga,
Fedele nincs, rég elkopott . . .
Egy kis füzet, mit úgy találtam,
Ami valaki eldobott.

A lapján apró, kedves írás . . .
Kie volt vajj', ki írta be?
Egy női név, utána „édes“
S azután jön az „ő“ neve.

Egy régi könyv, betűje halvány,
Csupa apró, édes dalok . . .
Itt-ott egy röpke, naiv kérdés:
— Stratsz-e ma'd, ha meghalok?

Egy ócska könyv, papírja sárga,
Rég porladó kéz írta be!
Szerelmi dal — s én elmorengok:
Vajjon egymásé lettek-e?

Zameróczy Beria.

A nagy szerep.

Írta: Franyó Zoltan.

I.

Dél felé már vörösszerte elterjedt a hír, hogy a színházban ma délután különösen érdekes tragédiát fognak játszani: egy keresztény ifjú mártírhalálát, amelynek főszerepében mutatkozik be a nyilvánosságnak Diocletianus császár kedves házi-szónöje, a gyönyörű, fiatal Marius.

II.

Már egy órával az előadás kezdete előtt valóságos népvándorlás hullámzott a színház felé. A szűk utcának olyan tömeges volt, hogy alig lehetett haladni. A rabizlogók, akik az előkelőségeket gyaloghíntókon cipelték, minden percben meg kellett, hogy álljanak, mert helyenkint oly nagy volt a torlódás, hogy tömeges szerencsétlenségtől kellett tartaniok.

Pár perc alatt csaknem egészen megtelt a tágas, félkör alakú, fűdellen színház színes ünnepi tógákba burkolt alakokkal. Távrolról nézve a lejtős nézőtér olyan volt, mint egy tarka virágokkal dusan telehintett óriási lépcső és mintha ez a káprázatos virágtenger most meglevenülten nyugszögne . . .

Egyszerre megszűnt a nyugszögés, mindenki

elhallgatott és a bejárat felé fordult. Elfogultan, mintegy önmagukban sugdosták az emberek:

— Jön a császár!

A császár baloldaltán egy drága, biborszínű tógába burkolt, magas, gyönyörűtermetű ifjú halad, aki jobbájában egy jókora papirusztekercset szorongat. Marius volt, a nap hőse, a nagy színész, akiret egész Róma eljött, hogy játékát megcsodálja. Arcán az izgalomnak legcsekélyebb nyoma se látszik. Nyugodtan lépked a császár oldalán, mintha csak sétálni menne, nem pedig első bemutatkozásra Róma legelőkelőbb színházában, ahol ma fog előadni, hogy ő lesz-e a szeszélyes közönség kedvence, vagy pedig, mint amennyi elődje, megbukik ő is, amitől nem mentheti meg a legáltalmasabb császár pártfogása sem.

Marius a páholyaig kíséri a császárt, azután mélyen meghajol előtte. Diocletianus a kelbőre öleli kezencét, mint anya a gyermekét, mielőtt az valami nagy útra indul. Azután elhelyezkedik a nemesek és tanácsosok között, Marius pedig határozott kemény lépésekkel megindul a szín felé

III.

Mialatt a mellékszerelők az előjátékot játszószák odakint, Marius kigöngyöltíti a papirusztekercset, amelyre a szerepe volt leírva és még egyszer átvágtatott rajta. Biztosnak érezte magát, nem félt attól, hogy valahol megakad, hogy emlékezőtehetsége fölmondja a szöveget. Már hetek

kat, akik a vallástól, mint az emberiség legnagyobb kincsétől, meg akartak fosztani bennünket. A léha kérdések ideje lejárt, a hazug tanításokban most már senkinek hisz; mindannyian hívők vagyunk s bízva bíznunk az Ő országának az eljövételében.

Franciaország és a béke.

Már hosszabb idő óta sóvárognak Franciaországban a béke után. Ez a béke után való sóvárgás azonban nem juthat a sajátságban kifejezésre, mert a kormány és a senzáció dráki szigorúsággal nyom el minden ilyes megnyilvánulást. De száz meg száz rópiratban megindult a békeköszölgő, terjed a művelt körökben is s a tények hatása alatt nemsokára magával ragadja a vezetők is.

Az augusztusi és szeptemberi súlyos veszteségek után a francia kormány közvetítő útján akart békétárgyalást kezdeni, ezeket azonban, az angolok fenyegetése miatt, nem folytathatta. A németeknek a mai állásukba való visszahelyezkedése azután elhalgattatta a békehajlásokat. Azóta megismétlődtek a németek győzelmei s részben ezeknek a hatására, részben a körülmények nyomasztó terhe alatt mind jobban közeledik Franciaország a szeptemberi békés hangulathoz.

A teljesülés ideje közel van. Kezd tért hódítani a józan gondolkodás, mert a körülmények napról-napra jobban javulnak, hogy az antánt tévedett számításában. Nyilvánvaló, hogy váratlan támadással tervezte a háborút. Igazolja ezt a titkos orosz mozgósítás, a portsmouthli flottaszemle, melyek a háború kitörése előtt való események, melyek a francia és a belga erődökben történtek. — Ma, kilenc hónapi harc után, az oroszok, minden körülmények ellenére is, mintegy tízezer négyezred kilométerrel bírnak csak több ellenséges területtel hatalmukban, mint mi és szövetségünk; a kü-

lönbség tehát, alig nagyobb, mint Belgium harmadrésze vagy Bukovina. Neveléségi eredmény, ha hadseregének több milliós számára — gondolunk, melynek berlini vagy bécsi győzelmes bevonulását a francia sájtó október havára jósolta meg. S még csak távolról sincs remény, hogy a helyzet Oroszország javára változzék.

Még nagyobb Anglia balsikere. Csapatai csak alárendelt szerepet játszanak; főerősségük a hadiflottájuk volt. Ez azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményt, nem oldotta meg a rábízott feladatot. Nemhogy nem semmisítette meg az ellenség flottáját, de még csak német kikötőbe sem jutott el. Csapatokat sem szállított az Északi-tenger partjára, pedig a helgolandi ütközetek ezt a tervét igazolták.

Kivihetetlennek bizonyult a harmadik feladat is, melynek az volt a célja, hogy bejusson az Északi-tengerbe, szövetségeseinek a csapat-szállításait megkönnyítse. Németország bekerítése s az Oroszországba vivő út fenntartása. Azóta csupán arra szorítkozik, hogy megakadályozza a Németországba való szállítást. Flottája csak defenzív s olyan feladatot teljesít, mely a szövetségesek egyáltalában nem szántak neki. — A háború fejlődése világosan mutatja, hogy az antánt Németország kiéheztetését csak akkor tervezte, midőn a brit flotta tehetetlensége nyilvánvaló lett s azzal vigasztalódhat, hogy a háború húsz, harminc esztendeje is elhúzódhatik.

A hozzá való, — már arról írnak, hogy októberre béke lesz, mert Franciaországban mindjában kezdenek meggyőződni arról, hogy Anglia kiéheztető és kimerítő terve elhibázott dolog. A család teljes, mert Anglia a neki számt utolsó feladatot sem teljesítheti.

Hasonló képet nyújtanak az angolok szárazföldi operációjai. A németek nagy betörése óta az angolok csupán arra szorítkoznak, hogy megvédjék Franciaországnak azt a részét, mely legközelebb esik hozzájuk. Itt szolgálják — nem annyira a franciák érdekeit, mint inkább a maguk érdekeit; ha ugyan, mire ezek a sorok napvilágra látnak, a németek el nem kergetik őket onnan.

Nincs ott nyoma sem annak az összetartásnak, annak az öneléldozó egymást-támogatásnak, melyet a német-magyar-osztrák szövetségben bámul a világ. Milliós seregről beszél az angol s a francia hadseregben elenyésző csekélységben vannak angolok. Félév óta egyetlen lépést sem haladtak előre, de megint azután vigasztalódnak, hogy májusban meg fognak jelenni Kitchener milliós seregei. Ebben azonban beleszólnak majd a németek tengeraltjárói is.

Csak bízának a mértékadó francia körök, melyek az országot háborúba sodorták, azzal a könnyhívőséggel, melylyel már Caesar vándolta a gallusokat! Hogy ebben a bizalomban saját tehetetlenségük rejlik, épen úgy nem veszik észre, mint ahogyan nem látják, hogy ha az angolok segítsége sikeres volna, teljesen ki volnának téve az önző és kalmárszemű brit birodalom kényének. De a nép már nem hisz, már nem bízik, a bizalmatlanság már akkora, hogy a lapok megrovással vesznek róla tudomást.

A franciák emberanyaga elfogyott. Minél tovább vaonak francia földön a németek, annál nagyobb a köztársaság veserése. Az antánt döntő győzelmé kiárat dolog. Franciaország a nagyhatalmak között a legjobban megsebzett s a dolgok olyaténképen állanak, hogy ha békét nem köt, ez a jobb sorsra méltó, félrevezetett nemzet teljesen elvész.

H I R E K.

Hogy irt Platóo Angliáról.

Platóo, a görög böcs, 2200 évvel ezelőtt megöszölte Angliának a központi hatalmaktól való legyőzöttségét. Akik érdekel, elolvashatja »Ti maeos« és »Kritias« című műveit, amelyekben Nyugateurópa regényes Atlantis szigetéről a következőket írja:

»Volt Európában egy tekintélyes nép, amely állított földön, szorgalmas munkával jól berendezett hazát alapított. Földműveléssel és iparral meggazdagodott, művészete és tudománya

óta készült erre a szerepre és csakugyan oly alaposan megtanulta, hogy tegnap már az egész darabot egymaga eljátszotta császári pártfogójának.

Amikor a prólógus véget ért és ő reá került a sor: igazgatóság nélkül lépett a színré. A közönség viharos tapsai, ödvökiáltásokkal fogadta. A nők felállottak helyeikről és virágokat szórtak feléje, a császár boldogan mosolygott ...

Marius csak percek múltával, mikor az óváció lecsillapodott, kezdhett bele a versek szavalatába. Harsogva szárnyaltak ajkáról a disztichonok, amelyek egy Mariusnak nevé keresztény ifjú martírumságáról daloltak. Az egész tarka emberrengeteg mintha egyszerre megfogyott volna; egyetlen ziszzenést sem lehetett hallani. Mindenki lélekzetét visszafogta figyelt. A hölgyek arca kipirult a kíváncsiság látától és attól a gyönyörűségétől, ami a felsőgesen szaváló ifjú művészt látása keltett.

Gszóláosan nagy volt Marius ebben a szerepében. Alakja szinte meggyúlt, szemében rejtett tűzek lángja lobogott, a hangjától valami ismeretlen, titkos zengés morajlott, mint a föld mélyében háborgó láva zenéje vagy a messziről, száz mérföldnyíról közelgő zivatar. Pompásan, kifogástalanul gárdult az előadás.

A szereplők kivétel nélkül kitűnően látdták szerepeiket, a párbeszédök oly hibátlanul egy-másba kapcsolódtak, mint a hajszálnyi pontos-sággal összeillesztett fogaskerekök. A közönség el volt ragadtatva.

Most az a jelenet következett, amidőn a hitehagyott és kikeresztelkedett Adrianust a praetorianusok foglyul ejtik és a császár parancsa

szertit a vesztőhelyre hurcolják. Marius gyönyörűen játszotta ezt a jelenetet. Maga a császár is tapsolt. A szerep szertit Adrianus a vesztőhelyen megtörik és miközben az oszlophoz kötözik, hogy kivégezzék, diésőrré himnuszt énekel a hatalmas és igazságos Diocletianus császárhoz ...

Mindenki feszülten figyelté Mariust. Mikor a praetorianusoknak öltözött színészek megragadták, hogy megkötözzék, Marius lehányta a szemét. Néhány pillanatra halálos csönd volt körülötte, níntha tetemében állna szőflőten éjszakán. A császárra tekintett. Ez némán és mozdulatlanul állt helyén és figyelmesen leste Adrianus hozzá-intendő diéshimuszát. Harsogva és átszelleműten beszélt Marius:

— Rabod vagyok, te hatalmas császár, életem a kezében van, megülhetsz, de hitemet és új istenemet, ki nagyobb, igazabb és igazságosabb a régi isteneknél, meg nem tagadom. Örömmel és boldogan halok meg, mert a gyötrelmekért a másvilágon örök boldogság lesz a jutalmam ...

A színészek összenéztek. A császár megdöbbenve hallgatta Marius szavait; emlékezett a darab szövegére és riadtan vette észre, hogy Marius mást mond, mint ami a szerepe voia. A közönség nyugodt volt, mert nem tudta, mi történik itt.

A színészek rémülten sügták a szerep szövegét, de Marius rendületlenül, szinte göggel folytatta beszédét:

— Ne gondold, császár, hogy elmém megzavarodott. Tisztán látok, sokkal tisztábban, mint azelőtt, mert elmémét megvilágosította az isten.

az egyetlen, aki Ur a föld és a vizek, az élet és a halál felett. Mártsád testemet forró szurokba, vagy vágasd kétféle: még sem szűnök meg öt diésérni. Mert őerre mártírhalált szenvedni ezer-szer nagyobb gyönyörűség, mint a te asztalodnál lakomálni és a te erkölcslelen házában élni. Mulandó fereg vagy te is, hatalmas, kegyetlen császár és halálod után lelked a pokolba jut, mert az ártatlanul meggyilkoltak átka van terajtd!

Diocletianus császár haláláspátdtan hallgatta ezeket a szavakat.

A színészek szinte megdermedtek a rémületől, a közönség, amely észrevette, hogy itt valami szörnyű dolog történt, nyugtalanokdóni, fészkelődni kezdett. Minden szem a császárra nézett. Csak Marius állott nyugodtan, emelt fővel, mozdulatlanul, mint Traianus oszlopa, mint egy hős, megkönnyebbülten, mint egy bűnös a gyónás után. Mint aki minderre elkészült és bármí történéjé: nem fél semmitől.

Diocletianus az elfojtott dühtől egész testében remegve, felemelkedett helyéről és intett a közelében álló praetorianusoknak. Marius bátran, mosolyogva ment elötük ...

IV.

A színházból jövök elsőörtán, szótlánul szállingóztak az utcán hazafelé. Senki sem beszélt a Marius esetéről. Valami nyomasztó csend, siket hallgatás üt át a városban és a lelkeken. Csak amerre a császár kvadráája elrohogott, hallatszott fel a dübörgő kövek atól valami ének, amely egyre jobban erősödött.

a legmagasabb fokot érte el. Életfolyásában mértéket tartott. Kerülte a fényűzést, de a nemtelen szegénységet is, az érzékenység és igazságosság jellemezték. Az erővel teljes és gyengebben gyakorolt férfiak vitészségben fölülmúlt mindenkit és a gyengébbek vezetőivé lettek. Földjük és tevékenységük jövedelmével megelégedtek, nem kívánták mások javait, békességben és barátságban éltek szomszédjaikkal.

Ez országát nyugatra, a tengeren, egy szigetország volt, amelyet szintén erővel teljes néptörzs lakott. Atlantikus hivaták, termékeny és gazdag volt a föld kincaiban, főleg ércekben. E szigeti lakók különben tengeri hatalmak (hajók) révén is sok kincset tettek szert, mert nemcsak a szomszédos szigeteket, hanem még Afrika partjait is uralták. Így körülmények között mérhetetlen gazdagok lettek, nagy templomokat és nagyszerű kastélyokat építettek és kikötőket készítettek. Ameddig nemesérzésüket és derékségüket többrebecsülték az arannyal, boldogok és megelégedettek voltak. De amikor már túlságos jólétnek őrvendték és az emberi természet gyengéi uralkodtak, önzés, kapzsiság és hódítási vágy szállta meg őket. A tisztességek ekkor megvetették, mivel többrebecsülték a pénzt, mint az erényt, a bányáikat azonban akkor becsülték legelőbbre, mivel szerencsésük fénypontján vélték őket. Ekkor elhatározta Zeus, hogy megbünteti túlteljesedéseket.

Elbizakodottságuk háborúba sodorta őket azzal a békeszerető szárazföldi országgal. S ekkor tűnt ki az igaz és tetteit tisztesség közli különbég. A keleti nép ugyanis legnagyobb szorultságában is lelki erejével és különös hadiművészetével minden más segítség nélkül teljesen győzedelmeskedett az ellenségén. Így megvédte a gyengébbeket és folszabadította a szolgaság alól a már leigázottakat. S ezzel a legnagyobb és legszemből hősietvitte vitte véghez, amire egy nép képes.

Most értjük meg, hogy miért nem kedvelték a britiek Plátót és miért nem barátkoztak meg eleivel, hanem inkább a materializmusnak és a természet külsőségeinek hódoltak. Valószínűleg ösztönyszerűleg fölismerték a próféta, aki a brit Ninive elpusztulását előrelátta.

— **Kitüntetés.** Öfelsége, a király, *Zwick Vilmos* 6-ik honvédegyalozredbeli tartalékos főhadnagyának, a selmecbányai ág. hiv. ev. liceumi főgimnázium tanárának és *Lende Géza* bányamérnöknek, a 14-ik honvédegyalozred tartalékos hadnagyának, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért, legfelső dicsőség elismerését nyilváníttotta.

A hadserőfőparancsnokság *Jakobey Andor* elhalt főiskolai hallgatónak, a 14-ik honvédegyalozredvel együtt önkéntes-tizedesének, az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismeréséül, az elsőosztályú ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Bányászati kinevezés és címadoományozás.** Öfelsége, a király, a m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére. *Csernyei István* főbányatanácsosi címmel és jelleggel felruházott bányatanácsost, a selmecbányai kohóhivatal főnökét, *Veress József* bányatanácsost, a nagybányai gép- és építészeti hivatal főnökét és *Knöpfner Gyula* bányatanácsost, a VI. fizetési osztályba, főbányatanácsosokká nevezte ki; *Ürmösi Kálmán* bányatanácsosnak, a körmöcbányai pénzverőhivatal főnökének, a főbányatanácsosi címet és jelleggel, *Böhm Ferenc* főmérnöknek, a kolozsvári kutató bányahivatal főnökének pedig a bányatanácsosi címet és jelleggel adományozta.

— **Hósi halál.** Az ungvári m. kir. állami főerdőhivatal gyászlapon jelenti, hogy *Daddy*

Gábor erdőmérnökgyakornok, a 32-ik honvédegyalozred tartalékos hadapródjelöltje, a Vola-Michova község északkeleti részén levő magaslakot elfoglalásakor, február hó 22-én hósi halált halt. Bajtársai a vola-michovai templom melletti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Litási és Derezsényi *Lilassy István* m. kir. segéderdőmérnök, a 31-ik honvédegyalozred hadapródőrmestere, a selmecbányai kir. kath. főgimnázium és a liceumi főgimnázium volt növendéke, 1914. október 19-én, Jászolán mellett, két ellenséges golyótól találya, életének 26-ik évében hósi halált halt. Bajtársai a San folyó partján külön sírba helyezték örök nyugalomra. *Benze Gergely* m. kir. főerdőtanácsos, főiskolai tanár és *Zólyom Imre* tv. városi tanácsos, erdőmester a sógorukat gyászolják a megboldogult, élete virágjában elhunyt hősben.

Krajcsovic József selmecbányai népfelkelő, aki január 15-én vonult be a katonasághoz, a kárpáti harcokban, egy ellenséges srapnellőt föbealtálya, a hazáért és a királyért hósi halált halt.

— **Elest és eltűnt selmecbányai katonák.** A m. kir. lévai honvédekészítőparancsnokságnak és a cs. és kir. esztergomi 26-ik gyalozred löptérekészítőlőparancsnokságának a selmecbányai városi katonái ügyszótárhoz küldött hivatalos értesítése szerint árhadvonult selmecbányai illetőségű katonák közül hósi halált halt: *Suhajda Vilmos*, *Zsingor Samu* és *Számel János*; eltűnt: *Wagner Imre*, *Gürtler József*, *Kubinsky Vilmos*, *Bacsok János* és *Findsura Ignác*.

— **Erdészeti áthelyezés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter *Kmelényi Emil* főerdőmérnököt Zágrádból Budapestre helyezte át és szolgálattelepre a vezetése alatt álló miniszterium erdészeti főosztályába osztotta be.

— **Újabb sebesültek Selmecbányán.** Április hó 24-én a komáromi helyőrségi kórházból újabb 34 sebesült katonát érkezett Selmecbányára. Közülük huszat a városi kórházba, tizenegyet pedig a Vöröskereszethez szükséges kórházba helyeztetett el a város hatóságá. A vasúti állomáson *Wagner Kálmán*, *Szenes Pülönpé*, *Susitzky Ede*, *Geist Jakabné* és *Óváry Dezsőné* látták el őket kávéval, teával, narancsal, kenyérral, ill. kórral, virsliel és süteménnyel. A városba *Barna Dán*, *Zólyom Imre*, *Jáhn Vilmos*, a város hatóságá, a bányakincstár, a gázgyár és a kő- és szővőgyár szállította fel a sebesült katonákat.

— **Jótekönyvű előadás.** A selmecbányai Keresztény Szociális Egyesület ma délelőtt 10 órákor védozesen-ünnepet, este 1/2 8 órákor pedig jótekönyvű műkedvelői színelőadást rendez. A műkedvelők *Bokor Malvinának* *Az átom* c. háromfelvonású vígjátékát adják elő. Helyárak 1 K, 80 és 60 fillér. egyesületi tagoknak 40 fillér. Az előadást, mely az idén már a harmadik jótekönyvű előadása az Egyesületnek, a község szíves figyelmébe és pártfogásába ajánljuk.

— **Köszönetnyilvánítás és kérelem.** *Schramm Zita*, a városi kórház főnőköny, ezúton mond az Ev. Nőegyletnek hálás köszönetet azokért a jótevékenyieirt, melyekben a városi kórház sebesült és beteg katonáit állandóan részesíti. Legutóbb az összes, erősen elrongyolódott ruhamező rendbehozásáról is az Ev. Nőegylet gondoskodott. Köszönetet mond a kő-és-szővőgyárnak is, a küldött 60 pár férfiharisnyáért, egyúttal kéri a város községét, szíveskedjék a sebesült katonáknak papucsaikat ellátni.

— **Az Ev. Nőegylet a hadbavonulatkért.** A selmecbányai Evangélikus Nőegyletnek, a hadbavonulatk számára, az elhunyt hősök adakozott: 2 öng. Bernhard Adolfné 8 karfelkötő-kenes, 2 öng. 2 aisonadrágot, 3 zsebkendőt, Klancizay Sándorné 7 méter flanelt, Winterstein Bernátné 1 öng. 3 trikónadrágot, 13 zsebkendőt, 1 abszort. **Dolgozott:** öng. Bernhard Adolfné, öng. Blasko-

vits Emilné, Mátray Gusztávné, Papp Istvánné, Osztrólcucky Gyuláné. Vaskarperceci veti Gyalokay Kálmán.

— **A Zmeskall-alapítvány 1914. évi kamatainak kiosztása.** Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányavárosánál van egy alapítvány, a Zmeskall-féle, melynek kamatait évenként két olyan nőnek kell kiosztani, akik az előző évben mentek férjhez, vagyontalanok és kifogástalan erkölcsi magaviseletűek. Az egyik nőnek római katolikusnak, a másiknak evangélikus vallásúnak kell lennie a polgári, illetőleg bányászalásból származnia. Az alapítvány kamatait, a róm. kath. és az ev. lelkesek ajánlatára, a város tanácsa itéli oda. Az alapítvány 1914. évi kamatait, 444 K-t, a városi tanács *Joki Ferencné* szül. *Janek Jozsefnak* és *Kollár Andrásné* szül. *Cserny Emilinnak* juttatta.

— **A Templomberendező Müintézet R. T.** április 25-ére hirdett közgyűlést, mivel a részvényesek nem jelentek meg határozatra képes számban, nem lehetett megtartani. Az újabb közgyűlést május hó 13-án, délután 3 órákor fogják a városi háza tanácstermében megtartani. Ezen a közgyűlésen véglegesen döntenek a részvényfársaság felszámolása vagy további fennmaradása dolgában. Az igazgatóság, tekintettel arra, hogy a r. t.-nak forgóköteje nincsen, a hitelezők perlik s a tűzbiztosítást sem tudja fizetni, a felszámolást fogja indítványozni. Úgy halljuk, hogy az igazgatóságnak ezzel az indítványával szemben kétféle ellenindítvány lesz. Az egyik indítvány szerint a felszámolást ki kell mondani, egyúttal azonban új részvényfársaságot kell alakítani, mely átveszi a gyárat s az üzmet azonnal tovább folytatja. A másik indítvány szerint meg kell szüntetni a gyár üzemet, bevárni a háború után következő jobb idöket, amikor a régi részvényesek új részvények jegyzésére kell felhívni. Mindenesetre kívánatos, hogy a gyár továbbra is fennmaradjon, részben, hogy a munkások kenyérkeresethet jussanak, részben, hogy a városnak adóalapja legyen. A fenntartás mikéntje a részvényesek belátásától függ. A mostani eredménytelen közgyűlés arra mutat, hogy a részvényesek nem törődnek a gyárral s így atól lehet tartani, hogy a r. t. fennmaradását nem lehet biztosítani.

— **Adományok a Vöröskereszethez jávára.** A Vöröskereszethez selmecbányai vámselménya jávára az elhunyt helyén a következők adakoztak: a selmecbányai Apolló-mozgósóház, az április hó 21-iki előadás jövedelméből, (felülílette: *Oszvald Gusztáv* 4 K-t, *Versényi Róza* 2 K-t) 73 40 K-t, a liceumi főgimnázium multivő maturánsai (*Jakobey Andor* főiskolai hallgató tetezők, *Koszorúmegváltás címén*) 30 K-t, *Weiner Lipót* 5 K-t. A szíves adományokat hálaán köszöni a választmány elnöksége.

— **Segítőkérc.** Hadbavonult katonáink ithonmaradt családtagjainak a segítségére szánt alapra a mult heten *Vági Istvánné* (az Istvánházán rendezett gyermekelőadás jövedelméből) 45 17 K-t adományozott. A m. kir. dohángyári munkások *harmineckegedik* gyűjtése 1330 K, *harmineckegedik* gyűjtése 11 K.

— **Egy katona halálós szerencsés augusztus.** *Donoval János* m. kir. bányamunkás 1914. augusztus 1-én hadbavonult s mint egészségügyi katona előbb *Kassán*, utóbb *Munkács*on teljesített kórházi szolgálatot. A mult heten kétnapi szabadságot kapott, hogy Selmecbányán lakó feleségét és két kis gyermekét meglátogathassa. Hazautazások előtt a wagon tetejére s a Bányréve állomás fölött levő vasúti hídra ütközve, holtan maradt a kocsii tetején. Közében volt még a ceruza, előtte még a levelezőlap, melyen hazaérkezését akarta tudatni. Holttestét Selmecbányára szállították s április 28-án nagy részlettel temették el *Temetésén* résztvettek a sebesült katonák és, testületileg, az önkéntes tüzöltek.

— **Gyűjtés a vak katonák számára.** *Händel Vilmos*né őrasszony, *Händel Vilmos* seimecbányai ev. lelkes és honti főesperes neje, a vak katonák számára Selmecebányán gyűjtést rendezett, melynek eredménye a következő. Adományozták: a liciumi főgimnázium növendékei 5550 K-t, a kir. kath. főgimnázium növendékei 3272 K-t, a m. kir. dohánnyári munkások és munkásnők 3613 K-t, a kötő-szövőgyár munkásai és munkásnői 3554 K-t, az Ev. Nőegylet 20 K-t, Engel Zsigmondné, Farbak István és neje, Goldner Adolf, Herrmann Ilma, Joerges Ágost, Kereskedelmi és Hitelintézet, Neuschwendtner, Podhradsky István, Selmeci Népkán, szandriki ezüstgyár, Zagola Józsefné 10—10 K-t, Grillusz Emilné, Zsitvay János (Elemér fia hagyatékát) 8—8 K-t, Arthold Gézáné, Baán Elemérné, Bálinth Nándorné, Baumerth Károly, Csermely Istvánné, Darvas Ferencné, Ernst Zsigmond, gágyáry, Grohmann Gyula, Händel Vilmosné, Händel Vilmos, Hoznék Gyuláné, Hoznék Gyula, Jákó Gyuláné, Jákó Zoltán, Jankó Sándorné, Kachelmann Károly, öz. Kachelmann Oskárné, dr. Királyné Händel Valéria, Mákvé Mária, Mátyás Gusztáv, Medveczky Andor, Nemes Hugó, Póhly János dr., Schelle Róbertné, Schimkó Katalin, az állami alkalmazottak fogyasztó-ösvézketeze, Singer Miksa, Sobó Jenőné, Sós Antal dr., Stümegh János, Szemes Flórián, dr. Tandlich Ignác, Weisz Simon 5—5 K-t, Andrea János 448 K-t, Csicsmácz Iván, Dimák Gyula, E. N., Fallér Gusztáv, dr. Feldszam János, öz. Gyurkovits Andrásné, Fizély Károlyné, Hajdú Dező, Herczeg Imréné, öz. Hlavatsek Andrásné, Ivanovics József, Kachelmann Viola és Linda, Kertész Lajos, Metzky János, N. N., N. N., Oszvaldt Gusztáv, Peterka Jánosné, Róth Gyuláné, Sühajda Lajos, Szever Jánosné, Timkó Pálné, Veith József, Weiner Lipót, Weisz József, Zachár Ádámné 4—4 K-t, öz. Balás Emilné, Balás Hugó, dr. Beinschtor Dániel, Burghardt Józsefné, dr. Fodor Lászlóné, Kachelmann Károlyné, Kállich Károlyné, Körös Lászlóné, Körös László, Litassy János, Matzky József, Metzlerné, N. N., N. N., Rappensberger Vilmos, Sombergi Ferenc, Surjánzsky Kálmán, Szilka János, dr. Ungár Kálmán, Winkler Benő 3—3 K-t, Aschenbrier, Balás Emilné, dr. Barlai Béláné, Barsy Ernőné, öz. Baumerth Lajosné, Becker Nándorné, Bergfest Árpád, öz. Bernhardt Adolfné, Binder Antal és János, Boteman Gézáné, Bogya János, Boszák István, Broszmann Jenőné, Böhm Károlyné, Buzaka György és neje, Cseh Hermin, Dalos Józsefné, Dobó Sándorné, Dukász Gyula, Erdős és Weisz cipőgyára, öz. Fallér Károlyné, Fábray Károly, Fekete Istvánné, Fekete Zoltánné, öz. Fiedler Gyuláné, Finkelstein Alajos, Fischer Samuné, Fodor Vincéné, öz. Gaál Ferencné, Galántia Józsefné, Gallach Magdolna, Geist Jakab, Gemeiner Ármán, Gerő Gusztávné, Gindl Józsefné, Gregor Andrásné, Grossmann Vilmosné, Gröner Ádámné, Hamrák Béláné, Hausdorfer Józsefné, Hell József, Helvig Józsefné, Herczeg M., Hlavatky József, Holvay Károly, Hornyacsok Etel, öz. Horváth Józsefné, Horváth Kálmáné, Hoznék Hilda, Iresies Ernő, Imrelné, Iszer Henriké, Iszer Henrik, Joerges Ágostné, Joerges Henrika, Institoris, Kartalák József, öz. Kachelmann Károlyné, Kinka Mária, Kmakovics Richárdné, Király Ernőné, Klancizay Sándorné, dr. Koch Antalné, Kozák Lajos, Kövesi Antalné, dr. Kövessi Ferencné, Králík Károly, Krippel Mórincé, öz. Krutkovszky Károlyné, öz. Kubacska Hugóné, Künszler J.-né, László Adolfné, Lencsés János, Lieskő Erzsébet, Longauer Alajosné, Meskő Ella, öz. Meskő Lajosné, Mihály Mihályné, Millenovich Irma, Morávek Antalné, Moravik Mihály, Muracsan, Murányi Károlyné, Nigrinyi Jánosné, Nittmann, N. N., Ohly, Onciu Jánosné, Onciu János, Országh Artur, Osztrótzky Gyuláné, Pachmajer János, Papp

Istvánné, öz. Papp Jánosné, dr. Papp Simonné, Pászthory Ödön, Pázmán Jánosné, Plathy Antal, Pokorny, Prucklechner István, öz. Prunyi Károlyné, Pohly János, öz. Paudler Lajosné, Rak-sányi Samu, öz. Rennert Gyuláné, Réz Gézáné, Schmidt Ferenc, öz. Schmidt Gézáné, Schwarz Lipót, Siross Ferenc, öz. Sóskai Gyuláné, Spitzer, Strausz Sándor, Strkula Gáborné, Strkula Sándor, Szabó Ferenéné, Szembratovic Sándorné, Székely Gyuláné, Szpissák Béláné, Szmolka Nándorné, Szoilár Lajosné, Szentistványi Gyuláné, Sztrancsay Miklósné, Sztraharsky Gyula, Tomasovszky Lajosné, Trattner Mihályné, öz. Turek Emilné, dr. Vértési Tóth Imréné, dr. Vas Antalné, Vadas Jenőné, Vostyár József, Wagner Géza, Wagner Kálmán, Wagner Lajosné, dr. Walek Károlyné, Weigel János, Weinert Gyula, Weisz Adolf, Weisz Jakabné, Vincez Jánosné, Winterstein Bernátné, Visnyovszky Dániel, Wolfina Gyuláné, Zenovics Ernő dr., Zóloty Imréné, Zsámbor Pál 2—2 K-t. (Folytatása a következő számban.)

— **Füsttelen nap.** A füsttelen napot a rokkant katonák javára, tegnap, május 1-én, tartották meg Selmecebányán. A jövedelem 25%-a itt marad a városi alapnak. 75%-át pedig a város hatósága az Augustus-alapnak fogja elküldeni. Kereskedésbe, intézetbe ötven gyűjtővet osztottak szét; elvénnyeket vettek át eladásiásra a r. k., az ev. és az izr. nőegyletek, az Ürünk Kongregációja, a Vöröskereszethez és a Főiskolai Ifjúsági Kör. A gyűjtés eredményét lapunk jövő számában közöljük.

— **Rokkant katonáink ellátása.** A rokkant katonák állandó elhelyezése, megfelelő állásba juttatása nagyon fontos és hazafias kötelesség mostanában Selmecebányára is kezdenek már visszatérni a harcokban megsebesült s rokkantakká vált katonák, kiknek az elhelyezéséről a város hatósága minden úton-módon gondoskodik. *Horváth Kálmán* kir. tanácsos, polgármester Benyovics Ignác 26. gyalogezredbeli rokkant katonát a városhoz hivataloslagvá nevezte ki, Trpik János 14. honvédegyalozredbeli rokkant honvédet állandó munkába állította, *Stróvecz Lajos* dohánnyári igazgató pedig *Csúry Vilmos* 14. honvédegyalozredbeli rokkant honvédet a dohánnyárbán alkalmazta. Hisszük, hogy a Selmecebányán levő többi hatóságok is intézetek is hasonlóképpen fognak eljárni.

— **Burgonyabeszterzés.** A város hatósága, mint már megírtuk, 600 méterháza vetnivaló burgonyát s 600 méterháza használatra való burgonyát rendelt. A vetőburgonya már megérkezett, a rendelők már át is vették, a használatra szolgáló burgonya pedig már úban van. A rendelés és az elosztás nehéz munkáját, a városi tanács megbízásából, *Vörös Ferenc* tv. főjegyző végzi. Az érdekeltek tőle kaphatnak részletesebb felvilágosítást.

— **Fémet a katonaságnak!** Folyó hó 3-án, hétfőn és 4-én, kedden, egy nagy társzeker fog járni a belvárosban házról-házra, hogy azokat a sárgarézű, vörösrézű, ólomból, ónból és horganyból készült tárgyakat, melyeket a hazafias közönség hadiecélokra szánt, összegyűjtse. Kérjük a közönséget, szedje össze ezeket a tárgyakat s a jelzett napokon adja át a gyűjtőkoscsinak. A tárgyakat a város hatósága Budapestre fogja küldeni.

— **Bank- és biztosítási szaktanfolyam fegyverre képtelenekké vált altisztek részére.** A hadügyminisztérium Abl. 2/st. 187. sz. alatti kelt rendelethez értelmében Budapesten, a fegyverre képtelenekké vált altisztek számára, egy, a bank és biztosítási szakmába vágó tanfolyam nyílik meg. A felvételtör csakis olyan tartalékos viszonyban álló személyeket és népfőlköteket vesznek figyelembe, akik a háború miatt polgári foglalkozásuk folytatására alkalmatlanokká váltak. Azok a tanfolyamon, annak idején, részt szándékoznak venni,

katonai igazolványaikkal a városi katonai ügyosztályban jelentkezhetnek.

— **Az üvegáruk drágulása.** Az üvegáru-gyárak az összes fűvott és préselt üvegáruk árait 10%-kal fölemelték. Úgyhogy ezekre most 20%-os árpótlék van érvényben. Fölemelték a lámpacsővek árait is s ezekre ma 10% árpótléket számítanak. Az üzletmenet különben rendkívül gyenge, a forgalom majdnem egészen megszűnt.

— **Nyári szabadság helyett üdülőnapok.** A háború, amellet, hogy a törvényhatóságok az állami tisztviselők számát erősen megapaszította, a hivatalok teendőit jóval megszorította. Így az itthonmaradt hivatalnokoknak erős munkát kell kifejtőnek, hogy pótolhassák a harcokban levő erőket s a napról-napra felgyülemelő anyagot feldolgozhatassák. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között takarékoskodnak a hivatalok az idővel s csakis megbetegedése esetén adnak a tisztviselőknél szabadságot. Mivel a nyári szabadságok kérdése rövidesen aktuálissá válik, a kormány egységesen kívánja rendezni a közhivatalnok nyári szabadságolásának a kérdését. Tüdes nyári szabadságot a köztisztviselők a háború tartamára nem kaphatnak, ehelyett fűdülő-vagy pihenőnapokkal szakíthatják meg hivatali munkájukat. Hetenkint egy-kétnapi szünetelés nem késletelt a közigazgatási reszortok ellátását s helyettesítést sem tesz szükségessé; emellet mégis pihenőhöz juttatja a már-már kimerülő hivatalnokságot. A pihenőnapok számát és beosztását minden hivatal, a hivatalnok létszám és a teendők arányában, maga állapítja meg, így azonban, hogy a háborús létszám kétharmadrésznél állandóan működnie kell. Természetes, hogyha valaki rászorul, orvosi vélemény alapján hosszabb szabadságot is kaphat. Az osztrák kormány is ugyanilyen módon szabályozza a közhivatalnok szabadságának a kérdését.

— **A burgonya bejelentése.** A Budapesti Közlöny egy miniszteri rendelet közöl, melynek értelmében kötelesek a birtokok meglévő burgonyakészleteiket bejelenteni s az Országos Gazdasági Bizottság részére átengedni. A rendelet a burgonya maximális árát, métermázsnként, 11 koronában állapítja meg. Ez az ár magában foglalja a rakodálómásra való szállítási költséget is. A maximális ár nem terjed ki a burgonyának az Országos Gazdasági Bizottság részére való átengedése körén kivételes forgalomban történő eladásokra. A rendelet már életbe lépett.

— **A papiros drágulása.** A papirosok gyártás és a papirosnyereskedők tárgyalásokat folytatnak, melyeknek az a céljuk, hogy elsősorban a finomabb papirosfajták árait fölemeljék. A nyers- és segédanyagok igen megrágtultak, a munkabérek, a fuvarozási költségek emelkedtek, sőt egyes anyagok már alig-alig kaphatók. Mindez a termésre nagyon hátrányos. A tárgyalások még folynak s míg be nem fejeződnek, a gyárak s a nyereskedők minden eladástól tartózkodnak.

— **Adományok a kórházaknak.** A *Vöröskereszethez* selmecebányai *szükségkórházainak*, a sebestült és beteg katonák számára, az elmúlt héten a következők adományozták: Berfest Katalin 1 üveg málnaszörpöt, Geist Jolán 12 pár harisnyát, a Kolos-intézet növendékei (csokormegváltás címén) 12 K-t, Günczy Endréné 3 K-t, Fallér Iri 5 doboz cigarettát, 12 szappant, Lencsés János 4 kg. sonkát, Kachelmann Viola és Linda 74 almát, 200 cigarettát, Mákvé Miklósné 4 táj stümenyt, Greschó Andrásné 1 t. tejet, Schindler Stefánia 3 üveg befőttet, Láng Károlyné 200 cigarettát, Láng Károly és Laci 2 tábla csokoládét, Tomasovszky Lajosné 2 t. tejet, öz. Krutkovszky Károlyné 4 kg. húst, Chovan Mária tojást, dr. Tandlich Ignác 5 táj sonkástésztát, Wagner Lajosné 2 pich töröslépenyt, Ernst Zsigmondné 20 kg. zöldséget, Baán Elemérné 1 fűzék

káposztát, 6 üveg befőttet *Bátabányáról*: Lum-nitzer Mihály, Dobák Pál 7—7, Antosik András 6, ifj. Gyuricza János, Lalik Pál 5—5, Minka J.-né, Czibula Vendel, Gyuricza Máté, Dobák Márton, Lajcsák János, Puskás János, Sztrelec György, Kapusztá József 2—2, Fráj Pál, Hertinger Mihály, Hrniesiar Katalin, Jassko János, Javorszki Antal, Halaj János, özv. Fráj Jánosné, Minárik Calist, Bartók János, Lupták András, Lupták János, Benyo János, Pajérszki János, Stang József 1—1 liter tejet.

A városi kórháznak: Rappensberger Vilmos 200 cigarettát, Kachelmann Viola és Linda 1 kosár almát, 200 cigarettát, 2 pár papucset, özv. Krutkovszky Károlyné 6 kg. lisztet, Ernst Zsigmond 1 hátkosár sárgarépát, Müller József 10 l. bordó, Müller Józsefné 1 üveg likört, Müller Etelka 100 cigarettát.

A m. kir. bányász-kórháznak: Mátyás G.-né 40 zsemlyét, dr. Királyné Händel Valéria 3 kenyert, $\frac{1}{2}$ kg. cukrot, 4 citromot, az Ev. Nőgyógy. 1 pár papucset, Jákó Micike 1 kenyert.

— **Bát község adományai a Vöröskereszt-egyletnek.** A Vöröskereszt-egylet selmechányi szükségkórházaiban ápolat sebesült és beteg katonák számára Bát községből a következők adományozták: *Greschó János* ev. tanító, *Fityka Samu* és *Vozárik J. kisbirtokosok gyűjtése*: Michaelisz Dániel 80 f-t, Kruppa Lajosné burgonyát, Gubácsik Jánosné 1 K-t, 6 tojást, Dodók Jánosné burgonyát, zsírt, lisztet, Siketi Álné babot, 5 tojást, kolbászt, Kiszely Mihályné 20 tojást, 3 liter babot, Tóth Kornélné, Deák János, Huppl Miklós, Puskás Ottó, Konkoly Zoltán, Papp Endre, Gyöery József 2—2 K-t, Rosenfeld Zsigmond dr., Nándory Pál 4—4 K-t, Kohu Sándor 3 K-t, Bagoly A., Stonel Zsuzsi, Bagonya Gy.-né, Danczy, Kovácsné, Bulesz 1—1 K-t, Kiszely Pálné burgonyát, 1 kenyert, Prandorfi Dániel 1 kenyert, Kalina Dánielné 10 tojást, burgonyát, Dodók János babot, szalonnát, Dodók Samu burgonyát, lisztet, 6 tojást, babot, Kupa Samuné 1 kenyert, babot, tojást, szalonnát, lisztet, Lachki Dániel 1 kenyert, lisztet, Lányi Andrásné 1 kenyert, Lakusik Pálné burgonyát, babot, Kovács Pálné babot, lekvárt, Keviczky János kenyert, babot, tojást, lisztet, Gondos József 60, Kruppa Pálné 50, Greguss Mária 40 f-t, Simkó P. burgonyát, lisztet, Kruppa Pál burgonyát, Majna Mihályné burgonyát, lisztet, Mihalovics M. szalonnát, lisztet, tojást, Jakubik Jánosné 1 oldalast, káposztát, 6 tojást, Csalonka János burgonyát, tojást, füstölt-húst, Greschó J.-né 18 tojást, 2 K-t, Novák Pál 10 tojást, 60 f-t, Moravik Pál babot, burgonyát, lisztet, Vapenyik János tojást, 40 f-t, Lachki Márton lisztet, burgonyát, Kanka Pálné lisztet, burgonyát, Kozák János burgonyát, Vozárik János burgonyát, lisztet, szalonnát, kenyert, Kovács János burgonyát, 1 kenyert, Stefánék Mihályné burgonyát, tojást, Kutolya Márton burgonyát, babot, tojást, Fityerka Samuné lisztet, babot, burgonyát, Vozárik Mihály lisztet, 10 tojást, Uhrinert Pál lisztet, 10 tojást, Szemerak János babot, Kakodi Géza lisztet, tojást, Dodók Samu burgonyát, tojást, kenyert, Kislovsky Samu burgonyát, tojást, Zsarnovai Jánosné babot, Gonda Pál burgonyát, babot, tojást, Kovács Mihály szalonnát, kenyert, ifj. Son Mihály 8 tojást, babot, Piacskó Pálné lisztet, babot, Sonu Jánosné húst, burgonyát, Krinda Pálné burgonyát, tojást, Vozárik Mihályné burgonyát, 10 tojást, babot, Krausz Arnold 7 kg. rizst, Fityka Mihály kenyert, lisztet, tojást, Kovács Samu babot, Majna János burgonyát, Iszjan Anna babot, 2 inget, 1 törülközőt, sonkát, Prandorfiné babot, burgonyát, Mihalovics János lisztet, húst, Dodók Pál lisztet, húst, zsírt, Uhrin Pál lisztet, babot, Bnal Samu tojást, 5 liter búzát, Nyidos József lisztet, burgonyát, tojást, Malya Samu burgonyát, lisztet, Horváth János burgonyát,

Clanójezsné tojást, Malya János burgonyát, ifj. Halinkai Pál burgonyát, lisztet, tojást, Szabó János 10 tojást, 1 kenyert, Prandorfi Pálné lisztet, kenyert, Havran Pálné lisztet, burgonyát, Krausz Miksa 20 tojást, 5 kg. rizst, Frumjbert Pál 1 kenyert, Malya Teréz babot, lisztet, Jeszenszky Jánosné 1 zsák burgonyát, babot, uborkát, káposztát, Renner Irma tojást, lenecst, Hrabovszky Mihályné és Jeszenszky Zsuzsanna lisztet, burgonyát. Az élelmiszerek osztályaiban Vozárik János kisbirtokos adott kocsit. *Kovács András, Szlanyinka György és Csiljak Mihály kisbirtokosok gyűjtése*: Poljak Pál 5 l. lisztet, 10 tojást, 2 kg. szalonnát, Chrobák János 4 kg. burgonyát, 3 l. babot, Szlanyinka György 4 tojást, 3 kg. lisztet, burgonyát, 1 kenyert, özv. Hrabovszky Jánosné 4 tojást, burgonyát, Hamoljar János 4 tojást, burgonyát, 1 l. babot, a jarási csendőrfőmester 2 kg. lisztet, 2 kg. borsót, m. kir. csendőrfő 1 $\frac{1}{2}$ kg. szalonnát, Hamaljár Dánielné 5 l. lisztet, burgonyát, 6 tojást, Hilvert Károly 1 kosár burgonyát, Vozárik Andrásné 2 l. babot, 6 tojást, Mudrák János 6 tojást, Kiszely Samu 1 kosár burgonyát, 11 tojást, 2 l. babot, Bakos Mihály 5 l. lisztet, 1 kosár burgonyát, Adami Imre 1 kenyert, 15 tojást, id. Plachky Samu 12 tojást, 1 kosár burgonyát, Adami Mihályné 1 kosár burgonyát, 1 l. lisztet, Holvay Adolf 6 tojást, 2 kg. lekvárt, 3 l. babot, Son Mihály 6 tojást, 5 l. lisztet, burgonyát, Prandorfi Dániel 6 l. lisztet, 10 tojást, burgonyát, 1 l. babot, Uhrincsay János burgonyát, 6 tojást, Maczkó János 6 l. babot, Krajnák János 40, Getler Józsefné 60 f-t, Gubovcsik János 4 tojást, 2 l. babot, Petsala Mihály 1 kg. zsírt, 1 kg. lekvárt, 10 tojást, Nemez Mihály burgonyát, 3 tojást, Kisbovszki János 8 tojást, 2 liter babot, 5 l. lisztet, Basla János 5 l. lisztet, 4 tojást, Szelenyi Jánosné 5 l. lisztet, 20 tojást, $\frac{1}{2}$ l. zsírt, Gunár András 2 l. babot, 1 kg. lekvárt, Szurkos Pál 6 tojást, 2 l. babot, Roblen János 5 l. lisztet, 6 tojást, Luzsni Pál 6 tojást, ifj. Medziladcsky Samu 8 tojást, 2 l. babot, Siket Pál 1 kosár burgonyát, 10 tojást, 2 l. lenecst, Macejka Samu 1 kosár burgonyát, 2 l. lisztet, Luzsni József 2 $\frac{1}{2}$ l. babot, $\frac{1}{2}$ kg. szalonnát, burgonyát, Csiljak Mihály 5 l. babot, 7 tojást, burgonyát, Dreveni János 1 kosár burgonyát, 5 tojást, 5 l. babot, Gabos Mária 1 kosár burgonyát, 4 l. lisztet, 6 tojást, ifj. Uhrincsay János 2 l. babot, 4 tojást, id. Uhrincsay János 1 kosár burgonyát, $\frac{1}{2}$ kg. szalonnát, özv. Haliczki Pálné $\frac{1}{2}$ kg. hajat, Gonda Samuné 4 tojást, 1 kenyert, 1 kg. lekvárt, Barlányi Dániel 1 kg. zsírt, 1 kg. lekvárt, 1 kg. lisztet, Fityerka Pál 1 kosár burgonyát, 1 sonkát, Fábri Pál 1 kg. lisztet, 5 tojást. Kocsit adott Szlanyinka György. (Folytatása a következő számban.)

— **A hársarak rendezése.** Mint értesültünk, a kormány rövidesen kimerítő és energikus rendelettel fogja a hárskérdést szabályozni. A kivettelt erős korlátozás alá helyezi, a hársarakat pedig egységekké teszi. Az új rendelkezlen állítólag az az elv lesz az irányadó, hogy a lakosság arányosan részesüljön hősban. A hársparasztok elkerülése végett csak a hét bizonyos napján lesz vágás.

— **Körözés.** Türoévmegye alispánja a következő körözvevelet teszi közzé: *Löwy József* állampolgárságának a megállapítása végett főlkérem a törvényhatóságot, hogy a nevezett hatóság területén nyomatottai s feitalálása esetén hatóságomat értesíteni sziveskedjék. *Löwy József* 1875-ben született a wieni országos lehelczban s *Löwy Mária* révafalvai (prieokpai, Türoévmegye) illetőségű, irz vallású nő törvénytelen gyermeke. A lehelczből 1885-ben bocsátották el.

— **Hol takarékoskodjunk?** A mostani háborús világban — talán a milliomosok, hadsereg-zállítókon és élelmiszerekkereskedőkon kívül — mindenki azon töri a fejét, hogyan és miből

fedezze az általános drágaság következtében felmerülő többletkiadásait. Vannak olyanok, akik az adósságnálisan hisznek, — ezek azok, akik keserűen fognak esaladni, vannak, akik valahonnan drágasági pótlékokt várnak, — ezek a reménykedők. A reálisn gondolkzó esaladó vagy üzletember azonban elkezdi takarékoskodni ott, ahol lehet. A világtáisi számlán péddául lehet. Felnyire redukálja világtáisi költségeit, ha gázt használ. Egy 50 gyertyafényű lámpa óránkint gáznál másfél fillérbe, villanynál 3—4 fillérbe kerül, a petróleumnál meg majdnem megfizethetetlen. A gázmérőbér ugyanilyen arányban olcsóbb. A jó háziasszony is takarékoskodik — és elküldi szakcsónőjét. Maga áll a tüzhelyhez, amit könnyen tehet, ha gáztüzhely áll a konyhájában. Így duplán takarékoskodik, nemcsak tüzelőanyagban, hanem élelmiszerekben is, hisz városunkban ismételt megtagortó mintafőlések alkalmával a közönség meggyőződött arról, hogy gázzal, — helyes kezeléssel — olcsóbban lehet főzni, mint más tüzelőanyaggal és hogy az étel is ízletesebb és kiadósabb, mint az, mely a nem szabályozható széntüzhelyen készült. Hogy pedig egy számbeli példát is említsünk: a gázzal nyert meleg nyolcszor olcsóbb, mint a villannyal előállított melegség. És még egyet: a gáz berendezésénél nis hárság vörösrébe, melynek ára tudvalegőleg a hűvőrával kapcsolatosan horribilisan emelkedett. Ezért a gáz berendezése ma nem drágább, mint volt a háború előtt. Azonkívül a bevezetés igen előnyös részleltézési feltételek mellett is megrendelhető a helybeli gázzárnál, mely, főzőiszlásra, költségvetéssel természetesen díjmentesen szolgál.

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvószér a kénes gyógyi gyógy- és borviz.** Kapható az egyedül elárusítónál, özv. Greguss Antalnél.

— **„A Nagy Háború” új füzeté.** Valóság-kortörténeti fontosságú vállalkozásként bontakozik ki előttünk a »A Nagy háború írásban és képmé» című munka. Minden egyes füzet emeli az előkelő vállalkozás értékét s növeli közönségünknek azt a rokonszenvét, amellyel a világ-háború ez alapos és komoly történeti feldolgozása iránt már eddig is viseltetett. E héten a negyedik füzet jelent meg, amely egyúttal második füzeté »A nyuati harcok» című résznek. Az új füzetben *Pilch Jenő* újságíró folytatja az elenéséges államok haderőinek leírását, másfelől pedig megkezd a németek drámai gyorsasággal lepergő nyugati hadjáratainak leírását. Szóhoz jutott *Chobolny Jenő* egyetemi tanár is, aki tanulságosan és népszertien ismerteté a francia-belga hadszíntereket. Szines műmelléklettel egy nagy-szerű csatakép szolgál, egy másik műlap *Löwen* városát mutatja be az ostrom után. Külön felhívjuk a figyelmet a 16 pompás szövegek mellett található 6 magyar-órára, amelyek háborútechnikai és helyszinrajzi ismereteinket fogják kibővíteni. A füzet ára 40 fillér s lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **„A cár birodalma»** című füzet a leg-hatalmasabb ellenség, az orosz cár birodalmát ismerteté Póvónásiban, közzgazdasági szempontból, megismerteti velünk a nagy birodalom földrajzi viszonyait, majd a rajta ölé népesség nemzetiségi viszonyait. A következő fejezetek a gazdasági és szociális viszonyokkelt foglalkoznak. Az orosz agrár-kerítés, a mezőgazdasági termelés bajai meglevednek öltötnék. Egy másik fejezet a cári birodalom pénzügyeit a hadi elcsóka kiadott millió-dok származását, ismét másik az orosz birodalom kormányzatának, közzgazgatásának bajait ismerteté. A legújabb orosz külpolitika és az orosz haderő ismertetésével végződik a kis füzet. A 64

oldalal, csinos kiállítású füzet, amelyben Oroszország térképe is benyomtatott, 40 fillérért lapunk kiadóhivatalában kapható.

— „Háború és szocializmus” címen nagyobb tanulmánygyűjtemény jelent meg, Kunfi Zsigmond szerkesztésében. A hétiyes könyv behatóan tárgyalja a szocializmusnak és szocialpolitikának a háborúval összefüggő valamennyi kérdését és érdekes bepillantást enged a háborús szocializmus gondolatvilágába, törekvéseibe, vára-közeiba és csalódásaiba. A füzet, amely a magyar szocializmus világnézetének hű és érdekes tükröje és amelybe a szocialista-irodalmi művelőinek nagy része írt, 80 fillérért lapunk kiadóhivatalában kapható.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

61748/11—1915. szám. M. kir. honvédelmi miniszter.

Rendelet.

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak, Budapest székesfővárosnak és minden törvényhatósági joggal felruházott városnak.

A hadbavonult és a harcúterén eltűnt egyének hozzátartozói köréből tömeges tudakozódások mennek a wieni cs. és kir. hadülvélárt hadtársítási irodájához. E hivatal részéről a kért felvilágosítások meg nem adhatók, mivel a csapatoktól beérkezett jelentések alapján, csupán az eltűnés tényéről van tudomása.

Az eltűnt katonai (népfőlkölő stb.) egyének nevelt, az összes meglevő adatok feltüntetése mellett, a kiegészítő (népfőlkölő) parancsnokságok az illetékes közöset előjárásokkal, polgármesterekkel, (Budapestben a kerületi előjárókkal) közlik. Ezenkívül felvilágosítás adására még csupán a Budapestben és Wienben alakult tudakozódó-irodák vannak hivatva. Más hatóságoknál való tudakozódás tehát céltalan.

Mind Ezeket megfelelő módon és a legszélesebb körben közhírré kell tenni.

Budapest, 1915. április hó 17-én.

A miniszter rendeletéből:
Olvashatatlan aláírás s. k.

Hirdetmény.

Mivel, az ebtartási szabályrendelet szerint, az 1915. évre kivetett ebadóft. é. május hó 20-ig le kell fizetni, a városi adóhivatal felhívja az összes ebtulajdonosokat, hogy ebadójukat ez alatt a záros idő alatt az alulirt hivatalnál annál is inkább fizessék le, mert ellenesben a be nem fizetett adókat, a szabályrendelet 16. §-a értelmében, közzagazatási úton, közzadók módjára, egy összegben hajlja be, amennyiben pedig az adót nem lehet behajtani, az ebeket kiirtatja.

Selmecebányán. 1915. április hó 28-án.

A városi adóhivatal.

Dobó Sándor
lt. főszámvevő.

3474/1915.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a városi erdőkben fekvő erdei belzetek használata, valamint a vágások fűtermésének sarlószafta. é. május hó

8-án, d. e. 9 órától kezdve, nyilvános árverésen a városi erdőhivatal helyiségében bére fog adatni.

Selmecebányán, 1915. április 29-én.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

5000. 18—1915. H. M. eln. szám.

Bevonulási hirdetmény.

A népfőlkölésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvények alapján történt általános behívása folytán azok az 1891. és 1895. évben született, népfőlkölésre kötelezett egyének, kik az 1915. évi február 18-ától március 24-ig terjedő időben megtartott népfőlkölő bemutató-szemlén vagy a későbbi utóbemutató-szemlén népfőlkölő fegyverszolgálatra alkalmasnak találtattak, 1915. évi május 15-én — amennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfőlkölési igazolványi-lápon feltüntetett m. kir. honvédekiesztítő, illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi-parancsnokság székelyére, népfőlkölői tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Ez a rendelkezés a cs. kir. osztrák népfőlkölés, illetőleg Bosznia-hercegovinában, a második tartalék behívása folytán kiterjed mindazokra az 1891. és 1895. évi születésű osztrák állampolgárokra, illetőleg bosznia-hercegovinai tartományi illetőségű egyénekre is, kik a magyar szent korona országai területén a fent megjelölt időközben a népfőlkölői fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtak.

Az Ausztriában tartott népfőlkölői szemlén alkalmasnak talált, de jelenleg itt tartózkodó 1896., 1895. és 1891. évi születésű népfőlkölésre kötelezett osztrák állampolgárok azonban azonnal tartoznak bevonulni.

Mindazok a magyar honosságú egyének, kik, önkéntes belépés folytán, a cs. és kir. közös hadseregbe vagy a honvédségbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi május 15-én kötelesek bevonulni.

Ezenkívül behivatnak ugyancsak 1915. évi május 15-ére népfőlkölői tényleges szolgálatra a tartózkodási hely szerinti honvédekiesztítő-parancsnokságokhoz mindazok a — eredetileg a hadsereghez, illetőleg honvédséghez besozott — magyar honosságú, népfőlkölésre kötelezett volt póttartalékosok, akik katonai kiképzés céljából, szolgálati kötelezettségük ideje alatt, nem hivatkozhatók és így katonailag kiképezve nincsenek; továbbá azok a bármely felekezethez tartozó népfőlkölésre kötelezett felszentelt papok (főlatolt lelkészek), akik hivatásukat bármely okból nem folytatják.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg alsó- és felsőruhát, felső posztókabátot és erős lábbelit, de mindenesetre evészközt, evőeszközét és 2 napi ételmelet hozzanak magukkal.

Ezen ruházati és felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítettek, értékük szerint meg fognak térítettni.

A bevonulás alkalmával a népfőlkölői igazolványi lap (igazolványi könyv) birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfőlkölői igazolványi lap (igazolványi könyv) azonban a vasúti, gőzhajó-állomáson, jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Az a behívott, népfőlkölésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetik elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről

szóló 1890. évi XXI. t.-c. 4 §-a értelmében 2 évig terjedő börtönnel büntetik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni öhajló népfőlkölésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapatottelezt maga választhatja; a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak ahhoz a csapatottelezhez kérheti felvételét, ahová, mint népfőlkölésre kötelezett, beosztását nyerte.

Kelt 1915. évi április havában.

Szancsary Miklós

főjegyző, katonaiügyi előadó.

HIRDETÉSEK.

A posta alatt,

a Tandler-féle házban, az emeleten két utcai szobából, konyhából, éléskamrából és a hozzávaló helyiségekből álló lakás
1. augusztus elsejétől kiadó.

Kiadó lakások.

A Honvéd-utca 57. szám alatt lévő u. n. Czunna-féle házban, az első emeleten, két, világos és száraz, 3 szobából, konyhából, éléskamrából s kertből álló lakás május hó elsejétől kiadó Bővebbet Simkó János tulajdonosnál, a ház földszintjén.

EGY ÓRA REKLÁMKÉPEN!

Aki ingyen akar egy órát, nezd hozzá elegans precíziós órát, urak vagy hölgyek részére, választás szerint ingyen azonnal az.

Uhrenhaus Fr. SCHMIDT
Prag, Weinberge.

Orvosok mint kitűnő, köhögés elleni szert ajánlják a
Kaiser
mell-karamellát a három fenyővel.
Millió ember használja a

Köhögés

rekedség, katarus, elnyálkásodás, hörghurut, fájós nyak, valamint megbűbés elkerülése ellen.

6100 közl. hitel orvosi és magánosok bizonyítványai a biztos eredményt igazolják Igen egészséges és jóvón bonhonok Csomagban 20 és 40 fill. Dobozban 60 fill. K. phag. Markus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margótsy J. öbökös-1 győgyfürdőben **Selmecebányán**, Walko J. K. és Szentistványi A. **Gölnicbányán**.